

ВІДГУК

офіційного опонента,

доктора педагогічних наук, професора, завідувача кафедри соціальної реабілітації та соціальної педагогіки Київського національного університету імені Тараса Шевченка Чернухи Надії Миколаївни на дисертаційну роботу Ван Юйхун на тему «Підготовка майбутніх учителів музичного мистецтва до соціального виховання школярів у КНР», що представлена до розгляду та проведення захисту дисертації на здобуття наукового ступеня доктора філософії у разовій спеціалізованій ученій раді, з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки

Актуальність теми дослідження. На рівні розвитку сучасного суспільства виражається криза втрати цінностей соціальності серед молодого покоління, що проявляється у відсутності потреби в постійних міжособистостних взаємодіях та утворенні спільних цінностей. Ця глобальна криза, обумовлена різними чинниками і стає серйозною проблемою. Перевага віртуального життя або обмеження «живої» взаємодії призводить до руйнування соціальних цінностей серед дітей і молоді, що може спричинити відхилення від соціальних норм та загрожувати системі суспільних цінностей взагалі. Китай, як одна з найдавніших цивілізацій, відіграє ключову роль у сучасних регіональних та глобальних процесах. Виховна система, що включає розгалужену мережу освітніх закладів, враховує позитивний досвід соціального виховання особистості, зокрема з інших країн. Спеціально адаптована до національних умов, китайська система забезпечує соціалізацію дітей.

У Китаї особлива увага приділяється соціальному вихованню дітей, відповідно до пріоритетів державної політики з формування особистості. Мета виховання громадянина, патріота, людини, для якої суспільно корисна праця відіграє ключову роль, знаходить відображення в системі освіти на всіх рівнях. Виховання підкреслює постійну готовність до саморозвитку. Важлива роль у цьому процесі належить вчителям, які викладають різні предмети. У Китаї, як і в інших країнах, вчителі музичного мистецтва виконують завдання щодо соціалізації школярів через організацію процесу виховання. Цей процес

включає музичні заняття з раннього дитинства, навчання гри на інструментах та спів. Музична освіта виступає як важливий інструмент для взаємодії людини з

музикою та її розуміння. Вона сприяє розвитку особистості, формує розумові здібності, надає засоби самовираження і саморегуляції, що є важливим для соціалізації в суспільстві. Учитель музики в Китаї має значущий вплив на соціальне виховання школярів, сприяючи розвитку їхніх творчих здібностей та виявленню внутрішніх і соціальних проблем. Тому актуальним є вивчення досвіду Китайської Народної Республіки з питань підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до соціального виховання школярів.

Новизна представлених теоретичних результатів проведеного здобувачем дослідження полягає у тому, що вперше на основі урахування критеріїв (історичні події, зміни філософських концепцій, трансформації цінностей та юридичної бази, а також зміни в суспільних та культурних традиціях) визначено та схарактеризовано періоди становлення і розвитку ідеї соціального виховання школярів у Китаї, включаючи традиційний період (III ст. до н.е. - друга половина XIX ст.), модернізаційний період (кінець XIX - 1948), ідеологічний період (1949 - 1978) та сучасний період (1978 - дотепер).

Також цінним є те, що у роботі досліджено завдання, що стоять перед вчителем музичного мистецтва в китайському суспільстві, такі як: створення умов для творчого вираження учнів через музику, ознайомлення їх із національною та світовою музичною спадщиною, розвиток соціальних навичок через музичну діяльність та інші. У дисертації сформульовано вимоги до вчителя музичного мистецтва, включаючи розуміння ролі музики у соціальному вихованні, використання музики для передачі цінностей та розвитку творчого мислення учнів.

Як позитивне слід відзначити те, що автором визначено мету, завдання та принципи підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва в педагогічних університетах Китаю до соціального виховання школярів.

Проведено аналіз змісту підготовки, використання форм та методів, а також порівняльно-педагогічний аналіз підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва в Китаї та Україні. Визначено переваги і недоліки в системах обох країн та окреслено перспективи впровадження китайського досвіду в українські заклади вищої педагогічної освіти.

Найбільш суттєві наукові результати, що містяться в дисертації. До одного з найбільш значущих наукових висновків Ван Юйхуна можна віднести проведений порівняльно-педагогічний аналіз організації підготовки майбутніх учителів музики до соціального виховання школярів у Китайській Народній Республіці та Україні. В авторському дослідженні виявлено як спільні, так і відмінні риси у формулюванні мети, завдань, принципів, змісту, форм і методів навчання в обох країнах. Крім того, визначено конкретні шляхи, якими можна впровадити ідеї китайського досвіду в педагогічні університети України.

Ступінь обґрунтованості наукових висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. Робота включає в себе анотації українською та англійською мовами, вступ, три розділи, висновки до кожного з них, загальні висновки, список використаних джерел включає понад 215 найменувань, з них 3/4 - іноземними мовами, такими як китайська та англійська.

Аналіз тексту дисертації та огляд публікацій Ван Юйхуна, оптимальні терміни для проведення дослідження (від 2019 до 2023 року) обґрунтовують науковість та достовірність отриманих результатів, а також вказують на те, що здобувач належним чином володіє теоретичними основами вирішення наукового завдання та опанував методи дослідження.

Всебічне вивчення наукової літератури дозволило здобувачеві переконливо розкрити суть понять «соціальне виховання школярів» та «підготовка майбутніх вчителів музики до соціального виховання школярів» відповідно до китайської та української семантики.

Наведені в дисертації наукові положення та висновки, які базуються на сучасних досягненнях у галузі педагогіки, теорії виховання, методики, а також на системних, діяльнісних та компетентнісних підходах, є обґрунтованими та не викликають заперечень.

Джерельна база дослідження включає офіційні документи та нормативні акти, статистичні дані Міністерств освіти КНР і України, офіційні сайти педагогічних університетів КНР і України, матеріали періодичної преси КНР, фонди українських і китайських наукових бібліотек, роботи авторів (педагогів, філософів, істориків, соціологів, етнографів) з України, Європи та Китаю.

Проведене дослідження, зокрема апробація, вибір використаних методів та їхній оптимальний часовий розподіл, забезпечили високу достовірність результатів. Обрані методи дослідження, такі як загальнонаукові, теоретичне моделювання, конкретнонаукові, проблемно- цільовий, порівняльно-педагогічний та особисті спостереження, є ефективними для досягнення мети.

Результати та основний зміст дослідження були представлені в 9 наукових публікаціях, включаючи 3 статті у наукових фахових виданнях України.

Значення для науки і практики одержаних результатів. Дисертаційна робота Ван Юйхуна характеризується практичною значущістю, оскільки отримані результати є належно обґрунтованими, успішно випробуваними та впровадженими у систему педагогічної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва. Основні наукові висновки роботи були використані для актуалізації змісту освітньо-професійної підготовки студентів бакалаврського рівня зі спеціальностей 014 Середня освіта (Музичне мистецтво) та 231 Соціальна робота. Це включало у себе удосконалення навчальних програм, розробку навчально-методичних комплексів та впровадження нових підходів до психолого-педагогічного циклу дисциплін. Додатково, результати дослідження служили основою для створення дистанційних курсів, а також формування курсів вільного вибору для майбутніх учителів, таких як «Порівняльна педагогіка» та «Соціальне виховання школярів». Практичне значення дослідження полягає і в проведенні психолого-педагогічної та соціально-педагогічної практики.

Оцінка змісту дисертації та її завершеність. Структура представленої дисертації включає вступ, три розділи, які послідовно викладені та логічно пов'язані між собою, висновки до кожного розділу, загальні висновки, список використаних джерел та додатки. Зміст роботи відображає ключові аспекти та відповідає поставленим завданням і меті дослідження.

Науковий апарат дисертації визначено коректно. Об'єкт, предмет та мета дослідження, які зазначені у вступі, відповідають обраній темі. В інтродукційній частині роботи висвітлено наукову новизну та практичне значення, подано інформацію про апробацію та впровадження результатів дослідження, а також

розкрито особистий внесок здобувана, структуру та обсяг дисертації. Комплекс використаних методів дослідження, який об'єднує загальнонаукові, компаративні, історико-педагогічні та прогностичні підходи, є педагогічно доцільним та відповідає вимогам наукового пошуку.

У першому розділі «Соціальне виховання школярів і підготовка вчителя музики до його реалізації як науково-педагогічна проблема у Китайській Народній Республіці» проведено аналіз ступеня розвитку даної проблеми у науково-педагогічній думці Китаю та України. Здійснено аналіз термінологічного поля дослідження та сформульовано основні поняття, такі як підготовка майбутніх учителів музичного мистецтва до соціального виховання школярів, яке розглядається як комплексна освітньо-педагогічна діяльність. Також зроблено аналіз розвитку ідеї соціального виховання школярів у Китаї і визначено роль учителя музичного мистецтва в цьому процесі.

Другий розділ, «Теорія і практика підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до соціального виховання школярів у Китайській Народній Республіці», присвячено розгляду теоретичних аспектів підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва в педагогічних університетах КНР до соціального виховання школярів. Здійснено аналіз мети, завдань, принципів та змісту такої підготовки, а також описано форми і методи, які використовуються у процесі навчання майбутніх учителів музичного мистецтва.

Третій розділ «Порівняльний аналіз підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до соціального виховання школярів у КНР та Україні», містить порівняльно-педагогічний аналіз мети, завдань, принципів, змісту навчання, форм і методів навчання майбутніх учителів музики в обох країнах. Також визначено спільні та відмінні риси, переваги і недоліки, що притаманні кожній з досліджуваних країн. У даному розділі також окреслено перспективи імплементації китайського досвіду в систему вищої педагогічної освіти в Україні.

Висновки до розділів та загальні висновки в цілому відображають результати наукового пошуку, забезпечуючи логічність та аргументацію в кожному висновку. Аналіз змісту дисертації дозволяє зробити висновок, що поставлені завдання були

вирішені, а мета наукового пошуку досягнута.

Дискусійні положення та зауваження до змісту дисертації. Поряд із загальною позитивною оцінкою дисертаційної роботи Ван Юйхуна, відзначимо деякі дискусійні положення, а також висловимо окремі побажання, що мають характер рекомендацій:

1) На наш погляд, у дисертації не достатньо уваги приділено аналізу наукових праць українських і китайських педагогів, присвячених тематиці дослідження. Робота виграла, якби дисертант навів порівняльний аналіз ступеню розробленості окресленої проблеми.

2) На нашу думку, вартими окремої уваги є питання науково-методичного забезпечення підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до соціального виховання школярів.

3) У дисертації не розкрито аспекти практичної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва у КНР та в Україні.

4) Для кращого відстеження розвитку проблеми дослідження у тексті дисертації варто було б більш детально визначити чинники, що сприяли поступовому становленню підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до соціального виховання школярів.

Утім зазначені зауваження, рекомендації і побажання не знижують загального позитивного враження від дисертаційного дослідження Ван Юйхуна і можуть бути предметом для наукової дискусії.

Дані про відсутність текстових запозичень та порушення академічної доброчесності. Під час вивчення дисертаційної роботи порушень академічної доброчесності не виявлено.

Висновок. Аналіз дисертації, анотацій та опублікованих праць дає підстави для висновку про те, що дослідження Ван Юйхуна «Підготовка майбутніх учителів музичного мистецтва до соціального виховання школярів у КНР» є самостійним, завершеним дослідженням, яке має наукову новизну, теоретичне і практичне значення для педагогічної науки і практики. Вважаємо, що дисертація заслуговує на позитивну оцінку, відповідає вимогам наказу МОН України № 40 від 12.01.2017 р. «Про затвердження вимог до оформлення дисертації» (зі змінами), «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (Постанова Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМУ № 341 від 21.03.2022), а її автор Ван Юйхун заслуговує присудження ступеня доктора філософії за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки, галузь знань 01 Освіта/Педагогіка.

Офіційний опонент:
доктор педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри соціальної реабілітації
соціальної педагогіки
Київського національного імені верситету
Тараса Шевченка

та
Надія ЧЕРНУХА

На електронний документ накладено: 1 (Один) підписи чи печатки:
На момент друку копії, підписи чи печатки перевірено:
Програмний комплекс: eSign v. 2.3.0;
Засіб кваліфікованого електронного підпису чи печатки: ПТ Користувач ЦСК-1
Експертний висновок: №05/02/02-1424 від 05.04.2016;
Цілісність даних: не порушена;

Підпис № 1 (реквізити підписувача та дані сертифіката)
Підписувач: ЧЕРНУХА НАДІЯ МИКОЛАЇВНА 2044013443;
Належність до Юридічної особи: ФІЗИЧНА ОСОБА;
Код юридичної особи в ЄДР: 2044013443;
Серійний номер кваліфікованого сертифіката: 5E984D526F82F38F04000004FF221011CA69B04;
Видавець кваліфікованого сертифіката: КНЕДП АЦСК АТ КБ "ПРИВАТБАНК";
Тип носія особистого ключа: Незахищений;
Тип підпису: Удосконалений;
Сертифікат: Кваліфікований;
Час та дата підпису (позначка часу для підпису): 16:56 29.11.2023;
Чинний на момент підпису. Підтверджено позначкою часу для підпису від АЦСК (кваліфікованого надавача електронних довірчих послуг)
Час та дата підпису (позначка часу для даних): 16:56 29.11.2023;
Чинний на момент підпису. Підтверджено позначкою часу для даних від АЦСК (кваліфікованого надавача електронних довірчих послуг)